

DELAVSKA POLITIKA

Izhaja dvakrat tedensko, in sicer vsako sredo in vsako soboto.
 Uredništvo in uprava: Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.
 Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica —
 Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopisi se ne vračajo.
 Nefrankirana pisma se vobče ne sprejemajo. — Reklamacije se ne frankirajo.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene delavstva ter
 nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. — Malih oglasov trgovskega zna-
 čaja stane beseda Din 1.— V oglasnem delu stane petitna enostolpna vrsta
 Din 1.50. — Pri večjem številu objav popust. — Naročnina za Jugoslavijo znaša
 mesečno Din 10.—, za inozemstvo mesečno Din 15.—. Čekovni račun št. 14.335.

Štev. 21

Sobota, 16. marca 1935

Leto X

Davki

Kmet je po in nesposobni politiki JNS postal tak revež kakor še nikoli. Medtem ko so neznančno padle cene vsem kmečkim pridelkom, živini in lesu, medtem ko se prekupčevalci že prav norčujejo iz kmeta, je pa davčna obremenitev še — narasla. V tem pogledu se jasno vidi, da so tisti, ki so bili toliko let na krmilu kot edina monopolna stranka, vodili protiljudsko politiko na vseh področjih.

Medtem ko so ščitili kapitaliste z visokimi carinami, ki tišče delovno ljudstvo še skoro bolj kakor direktni davki, so se pri »uravnavanju« vsakega proračuna spomnili na kmete in delavce, seveda tako, da so jih še malo bolj pritisnili.

Pri vsem tem se jasno kaže to, da se davčna politika more spremeniti le s sodelovanjem kmetov in delavcev. Kajti, če se hoče izpremeniti davčna politika v korist delovnega ljudstva, se ne more ločeno razpravljati in obravnavati kmečko vprašanje zase in delavsko zopet zase. Glavna razlika je v tem, ali se vodi kapitalistična ali protikapitalistična gospodarska in davčna politika.

Pod samopašnim režimom JNS ni imelo delovno ljudstvo nobenega vpliva, zato se je vsa davčna politika vodila proti njemu. Kakor je bil kmet težko obremenjen, tako je bil delavec še bolj in tudi pri delavcih so se iztirjavali davki tako, da so bili delavci z najnižjimi plačami najbolj prizadeti. Tako je plačala delavska družina z letnim zaslužkom 12.000 Din te-le davke:

uslužbenki davek	Din 200.—
zgradar, (kot najemniki)	Din 260.—
carine in trošarine	Din 550.—
monopolska bremena	Din 480.—
davek na posl. promet	Din 180.—
carina na obleko, obutev	Din 100.—

Skupaj Din 1.770.—

torej brez taks znaša obremenitev nad 15,5 odst. zaslužka.

Z visokimi carinami in napačno uvozno in izvozno politiko so ubijali cene in zapirali pot poljedelskim pridelkom, a dražili so industrijske izdelke, pri tem pa še zniževali delavske plače.

V prihodnji razpravi bomo na praktičnih primerih pokazali, kako se je zboljšalo življenje kmetov in delavcev v tistih državah, kjer se je vodila ljudska politika po smernicah, kakor jih zahtevamo tudi mi v svojem programu, kjer pravimo:

Kmetom in obrtnikom se mora z združno organizacijo in smiselno davčno politiko zagotoviti primeren in pravičen zaslužek za njihovo delo ter jih zavarovati pred vsakim izkoriščanjem tako s strani industrijskega kakor finančnega kapitala.

Stvarno potrebni življenjski minimum je treba oprostiti vseh davkov, a davčna bremena za državo in samouprave je treba določiti progresivno, to je sorazmerno po bogastvu in dohodkih. — Malega človeka je treba razbremeniti, obremeniti pa kapitaliste.

Protivojnim igračkam

Vzajajno otroke za nosilce miru

Socialistične žene na Holandskem vodijo odločen boj proti militarizmu. Decembra in januarja meseca so ob priliki mnogih otroških in rodbinskih prireditvev, na katerih se obdarjuje otroke prepogostoma z vojnimi

Lista zveze delovnega ljudstva

vabi vse delavce, nameščence, kmete, obrtnike, skratka vse delovno ljudstvo

Ljubljane in okolice na

VELIK VOLILNI SHOD

na Jožefovo, dne 19. marca ob pol 10. uri dopoldne v veliki dvorani »Uniona«

na Miklošičevi cesti.

Govoril bo nosilec državne kandidatne liste

Dr. ŽIVKO TOPALOVIČ

iz Beograda, dalje predsednik ljubljanske Delavske zbornice Sedej in drugi govorniki.

Za Celje in okolico

se bo vršil

VELIK VOLILNI SHOD

na katerem bo govoril s. dr. Topalovič v torek, dne 19. marca ob 6. uri zvečer v dvorani hotela »Union«.

Za Maribor in okolico

se bo vršil

VELIK VOLILNI SHOD

na katerem bo govoril s. dr. Topalovič, v četrtek, dne 21. marca ob pol 19. (pol 7.) uri zvečer v veliki dvorani pivovarne »Union«.

Vsi, ki ste za socialno pravičnost, enakost in svobodo, vsi, ki ste proti kapitalističnemu izrabljanju delavcev, kmetov, uradnikov in obrtnikov,

pridite in manifestirajte za svoje zahteve, za skupno akcijo vsega delovnega ljudstva Jugoslavije!

Akcijski odbori.

Naše volilne parole

Za skupnost svobodnih in enakih

Naš volilni program je realen, zato ga je javnost sprejela z odobravanjem.

Naš oklic ne velja samo nameščencem in delavcem, marveč vsem onim, ki jih je usoda pahnila med proletarijat in prenašajo bedno usodo delavskega razreda v sedanji gospodarski krizi.

Naš nosilec liste s. dr. Živko Topalovič je rekel o tem na shodu v Skoplju:

»Politični pomen tega volilnega boja za nas je ustanovitev solidnega

demokratskega ljudskega oblastva

z zagotovilom temeljnih svoboščin. Predvsem svoboda tiska, govora in organizacije. Svoboda gospodarskega, političnega in kulturnega udejstvovanja, tajna in enaka volilna pravica pri volitvah v vsa zastopstva in odločevanje v vseh notranjih vprašanjih po rednih forumih ljudskih zastopnikov. Zenačenje vseh državljanov pred zakonom, neodvisnost sodišč, uvedba porotnih sodišč.

Država pa naj po našem mnenju ne tvori le skupnost svobodnih in enakih državljanov, ampak tudi

in bojnim igračkami ter orožjem, razvile energično propagando proti obdarovanju otrok z vojnimi igračkami. Posnemajmo holandske sodružice! Proč iz delavskih domov z vsem, kar navdušuje za vojno!

najvišjo delovno skupnost naroda.

Kapitalistični družabni red je ustvaril nered.

Temu kaosu se mora napraviti konec s tem, da se država in ljudska skupnost organizirata v delovno skupnost. Država je imela doslej le vojaško-uradniški značaj, ki je nadzirala gospodarstvo, čuvala zasebno lastnino in pobirala davke. Država pa mora postati organ za pospeševanje delovnega udejstvovanja, za preskrbo dela vsem državljanom, za preskrbo življenjskih potrebščin vsem.

Ustanoviti se mora v državi svoje naloge zmožen gospodarski organ. Ta pa ne more izhajati iz takozvane inteligence, ki je prejela svojo šolsko izobrazbo v šolah, ki so jih menih ustanovili še v srednjem veku in ki nimajo nikakršne zveze z realnimi potrebami naroda ter prav nobene zveze z narodnim gospodarstvom. Gospodarstvo more voditi le organ, ki je sestavljen iz ljudi iz gospodarstva samega. Nujno potrebno je, da se

ustanovi neka gospodarska samouprava.

Vsi oni, ki so za ustanovitev države svobodnih in enakih državljanov in izpremembo te v svobodno skupnost s ciljem socialne enakosti in pravice, naj se

združijo in skupno vodijo volilni boj.«

Sreske volilne konference

V nedeljo, dne 17. marca se bodo vršile sreske konference v:

Mariboru za okraja Maribor levi in desni breg ob 9. uri dopoldne.

Celju ob 9. uri dopoldne v dvorani hotela »Union«.

Kamniku ob pol 10. uri v kinodvorani.

Kočevju ob pol 11. uri v dvorani gostilne Beljan.

V torek, dne 19. marca v:

Ljubljani v dvorani Delavske zbornice za Ljubljana-Mesto in srez Ljubljana-okolica ob 14. uri.

Prevaljah za srez Prevalje s pričetkom ob 14. uri.

Šmartno ob Paki za srez Gornji grad. Zaupniki so prejeli navodila.

Vsak dan smo bližje volitev

Volilni oklic pripravljalnega odbora socialistične delavske in kmečke liste je kar najbolje odjeknil po vsej državi. Interesenti so udeležbo pri volitvah sprejeli z razumevanjem in navdušenjem. Povsod se snujejo okrožni, okrajni in krajevni volilni odbori, kar nam jamči, da bodo zaupniki in volilci tudi 5. maja v polni meri izvršili svojo pravico in dolžnost.

Nosilec liste, s. dr. Živko Topalovič bo priredil v nekaterih važnejših krajih volilne shode. Tako v dravski banovini v Mariboru in Ljubljani, kjer bo govoril o programatičnih zahtevah naše liste. Ker imamo ogromen teritorij in mora nosilec govoriti še po drugih mestih v državi, ne more prirediti shodov še po drugih krajih. Pravočasno pa bomo javili, kdaj se bosta vršila shoda v Ljubljani in Mariboru.

Objava nosilca naše liste je bila povsod z navdušenjem sprejeta. Nekoliko razočarani so nasprotniki, ki vedo, da je naš nosilec liste mož našega prepričanja, bogatega znanja in neomahljivega značaja.

Vsa pripravljalna dela za volitev so nujna in ne smemo prav nič zamujati časa.

Zmaga socialistov na Danskem

Pri dne 12. t. m. dovršenih okrožnih volitvah so izgubili kmečki levice 40, demokrati 18 mandatov, dočim so socialni demokrati pridobili 41 mandatov. Pet mandatov so pridobili tudi konservativci. — Nemci v severnem Šlesviku bodo imeli šest mandatov. Danski nacionalni socialisti so skoraj povsod postavili listo, dobili so pa le v treh okrožjih po en mandat.

Volilni oklic

madžarskih socialistov

Ogrska socialna demokracija je izdala volilni oklic, v katerem obsoja brezpravnost na Ogrskem, teror madžarskih magnatov in kapitalistov. Zlasti poudarja bedo kmetiškega in delavskega prebivalstva. Ostro obsoja ogrsko zunanjo politiko in svari pred neprestanimi spori sosednjimi državami in njih izzivanju. Volilce opominja, da preprečijo poostreitev fašistične reakcije na Ogrskem s tem, da glasujejo za socialne demokrate in proti sedanjemu režimu.

Proč z demagogijo!

Naš volilni program je konkreten, to je, v njem so navedene zahteve, ki naj olajšajo socialni položaj vseh delovnih slojev. Tu ne zadostuje, če bi se zahtevalo samo kruha ali socialnega usmiljenja od družbe oziroma od posebnih slojev, ker bi to končno nič ali pa le malo zaleglo. V bistvu vsekakor nič. Naša zahteva je tudi po političnih in socialnih pravicah; po enakopravnosti, ker smo ljudje in si moremo svoje pravice izvojevati le kot enakovredni državljani. To je nekakšen maksimum naših zahtev.

In vendar so pod čmerikavim solncem ljudje, ki pravijo, da krščanski socialci za take zahteve ne more glasovati.

Radi bi poznali delavca, name-

ščenca in tudi zaposlenega in nezaposlenega inteligenta, ki ne bi bil za te zahteve. Če je to sploh mogoče, potem tak človek nima nobenega razuma ali je pa tako nadut, da misli, da je dolžan prepuščati odločanje o svojem življenju in eksistenci drugim ljudem, ki imajo njegovim nasprotno interese.

Ni dvoma, da takih ljudi na svetu ni. Kako se pa nekateri predrzno objavljati take absurdnosti, tega pa mi ne razumemo.

Mi namreč vemo, da so delovni sloji toliko pametni in sposobni, da lahko sami odločajo o življenjski usodi svoji.

Zato je nujno, da se ob volitvah strnejo vsi delovni sloji!

Upor na Grškem končan

Vstaški voditelji zbežali

Grški režim je z vso odločnostjo zatrl Venizelosov upor. Pomembno je v tem uporu, da se je vršil boj med republikancem Venizelosom in zmernim režimom Tsaldarisom (oziroma generalom Kondiliosom), ki je bil monarhističnega prepričanja. Javno mnenje je bilo na strani režima, zlasti klerikalno in fašistično. Italija se je razburila, ko se ji je očitalo, da podpira Venizelosa, ki je vsekakor moral imeti nekje zunanjo sicer premajlino podporo.

Uporniki, kolikor je bilo mogoče,

so bežali v inozemstvo. Tudi Venizelos je zapustil otok Kreto ter pobegnil s križarko in svojimi ljudmi na italijanski otok, odkoder potuje v Italijo.

Revolucija ni mogla uspeti, dasi je bila široko zasnovana, ker je manjkala prehrana in orožje; pa tudi med poveljstvi revolucionarjev ni bilo pravih zvez.

S tem je nevarnost za mir zaenkrat odpravljena. Režim pa bo upornike ostro sodil, kakor obeta.

Petnajst španskih revolucionarjev

ubežalo iz ječe

Iz madridskih državnih ječ je pobegnilo petnajst častnikov, ki so se udeležili oktobrske revolucije. — Ubežniki so ob trudopolnem delu izkopali rov iz svoje celice v mestni kanal ter pobegnili. Že prihodnji dan bi jih bilo nekaj med njimi usmrčenih. Častnikom se je verjetno posrečilo pobegniti iz Španije z aeroplanom.

Belgijski profesorji pojdejo v Rusijo

na študijsko potovanje

Belgijska vseučilišča so sestavila posebno misijo, ki pojde meseca aprila tega leta na poučno potovanje v sovjetsko Rusijo. Cilj tega potovanja je kulturno zblizanje med obema državama. Misija je organizirana po inicijativi skupine profesorjev višjih šol, kateri je vlada odrekla vsakršno podporo. V misiji se nahajajo znani učenjaki, kakor profesor Bogerts, rektor antwerpenskega vseučilišča, in dr. Borde, nosilec Nobelove nagrade, ki je svetovno znan zaradi bakterioloških raziskavanj.

Simon le pojde v Berlin

na posvet

Angleški zunanji minister Simon pojde v Berlin dne 24. marca t. l. Preden pojde Simon v Berlin, obišče poslanik Eden Rusijo. Nemci so odporni. Francoski listi menijo, da se bodo Nemci pogajali kvečjemu o zrakoplovnem paktu, ne pa o drugih vprašanjih, ker se nadejajo, da Angleži tudi v Rusiji nalete na gluha ušesa. V splošnem so politiki mnenja, da ni drugega izhoda, kakor sklenitev pogodbe med Francijo, Čehoslovaško in Rusijo, kateri lahko pristopita Nemčija in Poljska. Zlasti bi bilo pametno pridobiti z iskreno politiko Poljsko in jo ločiti od izolirane Nemčije.

Simonov namen je predvsem, da bi Nemčijo zopet privabil v Ženevo, kjer bi potem »revidirali«
verzajsko mirovno pogodbo. Angleži namreč pravijo, da se danes kar zapored vrše kršitve mirovnih dogovorov in bi bilo boljše, če bi potrebne določbe »revidirali«
v Ženevi skupno.

Ali si že poravnal naročnino? Ako še ne, stori takoj svojo dolžnost!

Načrtno gospodarstvo

Kolikor človeštvo res potrebuje, toliko naj producira

Načrtno gospodarstvo je problem, o katerem radi modrujemo.

Kaj pa je načrtno gospodarstvo?

Pri načrtnem gospodarstvu moramo imeti dve glavni stvari v vidiku. Potrebno je, da da se pri načrtnem gospodarstvu uredi produkcija po potrebi. To bi pomenilo, da se producira toliko in takega blaga, ki ga človeštvo rabi. S to ureditvijo bi se odpravila nepotrebna produkcija in tudi današnja umazana ali neumazana konkurenca.

S tem pa bi problem načrtnega gospodarstva še ne bil rešen. Z omejitvijo produkcije na potrebo, bi konzumenti še vedno ne dobili potrebnih in število nezaposlenih bi prej naraslo kakor padlo. Taka enostranska rešitev problema o načrtnem gospodarstvu, bi za človeško družbo v kapitalističnem gospodarstvu ne mogla biti od koristi.

Še bolj je potrebna torej ureditev človeške družbe. Sporedno z ureditvijo produkcije po potrebi konzuma bi se morala urediti tudi distribucija produktov med konzumente. Ta problem ni prav nič manj važen, kakor ureditev produkcije.

Če bi se produkcija zmanjšala po potrebi, pa bi število nezaposlenih narasčalo, bi se konzum manjšal; pa bi zopet rekli, še je preve-

lika produkcija, čeprav dvajset ali trideset milijonov ljudi nima kaj jesti ne kaj obleči. Iz tega je jasno razvidno, da problem ni tako enostaven ter da more uspeti samo takrat, če se omogoči potrebnim konzumentom, da producirano blago porabijo.

Iz tega razloga je problem načrtnega gospodarstva socialni, ne pa kapitalistični problem. Skrajšati bi bilo delovni čas in dajati zadostne mezde, da bi bili vsi delavci in namješčenci zaposleni in da bi po načrtnem gospodarstvu producirano blago lahko konzumirali.

Mednarodni kapital je že pred par leti akceptiral načelno načrtnega gospodarstva. Sedaj skoraj molči o njem.

Ali misli kdo, da je kapitalizem mislil tako načrtno gospodarstvo, ki bi človeštvo koristilo? Tega pač ne verujemo, zlasti ne, ker sedaj prav tako malo govori o njem kakor o trajnem miru in o razorožitvi.

Mi pa moramo stati na tem stališču. Problem je vprašanje človeške družbe. Blago naj se producira in konzumira. Če bo preveč osem ur dela, bomo delali manj, toda omogočiti se mora konzum vsem.

Problem je tak. Vsi mali delovni ljudje hočemo živeti!

Doma in po svetu

Prihodnja številka našega lista bo izšla radi praznika, dne 19. t. m., že v ponedeljek, t. j. 18. t. m.

»Jutro«
in kandidati. — V 60. št. je »Jutro«
pogrnulo veliko učenost, da imajo »manjše«
liste, kakor je baje tudi naša, težkoče radi pomanjkanja kandidatov. Mi smo lista delovnega ljudstva, ki samo voli svoje predstavnike in sicer za vsak srez toliko, kolikor jih določa zakon. Mi smo resna lista, ki zastopa pravično idejo delavskega razreda. Zato na njej ni prostora za špekulante, ki se sami ponujajo, ne da bi ljudstvo branili, ampak zato, da bo ljudstvo ne povzdignilo nad sebe. Vso to konkurenco vsiljivcev privoščimo kar »Jutru«, ki se ga pa menda izogibajo tudi najčastihlepnejši kandidati, ker toliko dober nos le imajo, da vedo: tisti, ki ga priporoča »Jutro«, ga ljudstvo ne mara in tudi v očeh vlade ne uživa naklonjenosti. Naše sožalje!

Kandidature, candidature. Marsikom misel na kandidature ne da spati. Naše dnevno časopisje se s tem vprašanjem tudi silno rado bavi. Ne bavi se pa samo z JNSarskimi kandidati, temveč kar po svoje postavlja tudi kandidate na delavski listi. Delavci se seveda temu smejejo, ker vedo, da se delavski kandidati postavljajo na pristojnih forurnih in

to od spodaj navzgor in da se pri nas kandidati ne morejo »prijavljati«.

Profesor Pupin umrl. V Ameriki je umrl 76 let star vseučilišni profesor Mihael Pupin. Doma je bil veliki učenjak tam ob Prekmurju. Odšel je še mlad v Ameriko. Prodal je svojo bleko in nenujne stvari in šel iskat kruha. V Ameriki je bil nekaj let navaden delavec, kupoval je knjige, dokler ni napravil izpita za sprejem na vseučilišče. Postal je kmalu profesor na najznamenitejšem vseučilišču. Bavil se je s telegrafijo, telefonijo, radiografijo in röntgenovimi žarki ter odkril mnogo novega. Udeležil se je tudi mirovne konference ter pregovoril Wilsona, da je podpisal pogodbo, ko je bil Bled prideljen Jugoslaviji. Pupin je tudi želel, da se priključi prvi pas na Koroškem Jugoslaviji brez plebiscita.

Nov proces proti socialistom v Linzu. Dne 13. t. m. se je pričela obravnava v Linzu pred porotnim sodiščem zaradi veleizdaje proti Francu Sichelraderju in petim tovarišem. Obtoženi so veleizdaje z uporom z dne 12. februarja 1934. Zaslüšanih bo 27 prič. Glavni obtoženec je bil predsednik stranke in župan v Steyru. — Preiskava je trajala 13 mesece.

Umrl je na Dunaju bivši socialdemokratski mestni svetnik Karl Richter v 62. letu starosti. Pokojnik je bil ugleden zaupnik stranke.

Tone Maček:

148

Slučaj Kumberger

En svatovski sprevod je krenil od fare naravnost domov, drugi se je ustavil za kratek čas v drugi vaški gostilni, a tudi Janez se s svojimi svati ni dolgo mudil v svoji krčmi, čeprav je krčmar prosil, naj še ostanejo. Bal se je, da ne bi s svati odšli tudi ostali pivci, ki so iz radovednosti in radi godbe napolnili prvo gostilniško sobo.

Janez pa je odločno dejal:

»Kaj bi še dalje tu denar zapravljali po nepotrebnem, ko nas pa doma kosilo čaka.«

Niso bili več tisti zlati časi, kakor prej nekdanj in tudi svatovščine niso bile več tako obilne in bahave kakor nekoč. Tudi premožnejši kmetje so postali skromnejši. Nekdanj so si najeli za svatbo cel orkester na pihala, danes so se zadovoljili z enim ali dvema godcema; nekdanj so povabili po trideset do štirideset svatov, danes se je ženinova kakor nevestina stran zadovoljila z enim ali dvema paroma; nekdanj so se vozili

k poroki v kočijah in kolesljih, danes večinoma skromno pešačijo; nekdanj so trajale gostije, na katerih je jedla in pila vsa vas, po ves teden in še dalje, danes opravijo v ožjem krogu vse v enem ali kvečjemu v dveh dneh; nekdanj so si morali svatje, ki so bili povabljeni k svatovščini, bogato založiti listnice z bankovci in žepi s srebrom in pri »darovanjih«
so teknovali med seboj, kdo bo več vrgel na krožnik, danes so se težkega srca ločevali od težko prihranjenih kronic in desetice.

Starejši so trdili: železnica nas je ugonobila. Dokler je še ves promet iz juga proti severu šel po cesti, smo imeli vozove, težke konje in po več hlapcev. Zaslužili smo kmetije, kovači, kolarji in gostilničarji. Danes je cesta prazna, naši hlevi in naši žepi so opusteli.

Drugi so rekli: to bi ne bilo najhujše, ali z železnico so prišli v naše kraje drugi ljudje, z drugimi navadami in običaji, ki so nas naučili potrebe, ki jih poprej nismo poznali. Vse se je nekam pomehkužilo in pomješčaniilo. Prej smo lahko hodili v domačih škornjih »na kveder«, ki so nam jih sešili domači čevljarji, ki

so prihajali k nam na domove »v šteto«, iz domačega usnja, ki so ga naši domači usnarji ustrojili iz kož naše domače govedí. Danes morajo biti čevlji lahki kakor bosa noga, iz svetlega črnega, sivega ali rjavega usnja, tankega kakor papir in ki se dobiva kdove odkod za drag denar. Prej smo nosili obleko iz raševine, ki smo jo sami stkali iz domače volne in jo je mlajši sin lahko pododeloval po starejšem, danes nam dovajajo blago za obleke iz čeških in angleških tovarn, ki je sicer lažje in lepše, a od pomladi do jeseni razpade v cape. Nekdanj smo nosili hodne srajce iz bele lanene preje, ki je zrasla na naših njivah, danes rabi-mo za to katun, cvilih in batist iz inozemskih predilnic. Nekdanj je bil naš zajtrk krompir, žganci ni kisló zelje in naša deca je bila krepka, rdečelična in zdrava, danes mora biti kava in otroci so kilavi in bolehní. Nekdanj smo vozili iz naših krajev težko otovorjene vozove z vinom na Hrvaško, Kranjsko in Koroško, danes ga dobivajo napol zastonj iz Istre in Dalmacije.

To nam je prinesla železnica in takozvani napredek.

Najmlajši, ki so, kakor so se radi ponašali, »že nekaj sveta videli«, so se posmehovali takemu modrovanju starejših.

»Kdo vam pa brani, da živite, kakor so živeli naši predniki? Pojdite z vozmi na cesto, naložite v Zagreb blaga in ga peljite v Ljubljano, če se vam ne smili živina in se ne smilite sami sebi. Samo dvomljivo je, da bi zaslužili toliko kolikor vam bodo panji zajedli, čeprav bi se sami zadovoljili s suhim kruhom in vodo. Mar mislite, da bodo vam na ljubo železnico razdrli? Tudi od železnice živi danes mnogo ljudi, več kakor nekdanj od preyožništva. Kdo vam brani, da nosite mesto sukna raševino? Zakaj več doma ne strižete volne in ne tkete? Ker se vam ne izplača, ker je sukno cenejše kakor raševina, katun cenejši kakor hodnina. Kdo vas dalje sili, da pijete zjutraj kavo, mesto da jeste zelje in krompir? Kdo vas sili, da posedate in zabavljate po gostilnah, mesto da razmišljate, kako bi si položaj izboljšali in se lotili kake koristne stvari?«

(Dalje prihodnjič.)

Na dosmrtno težko ječo je bil te dni obsojen pred dunajskim vojaškim sodiščem dr. Rintelen, ki je bil obtožen sodelovanja pri hitlerjevskem puču v Avstriji.

Štiri smrtne obsodbe je izreklo bolgarsko sodišče pred dnevi. Obsojeni so bili člani VMRO, med njimi tudi Vanča Mihajlov, ki pa se nahaja v emigraciji. Sodba je bila izrečena in contumaciam!

Nameravan atentat na papeža. V Rim je prišel mehiški študent in je zaprosil za avdijenco pri papežu.

Prav zaupali mu niso, ker je prišel iz Mehike. Preiskali so ga in našli pri njem ostro bodalo. Seveda so ga takoj vtaknili v ječo. Preiskava pa še ni dognala, da bi bil atentator.

Zaupnica angleški vladi. V angleškem parlamentu je bilo glasovanje o angleški zunanji politiki (in beli knjigi). Za vlado so glasovali vsi poslanci (tudi liberalci) razen poslanec delavske stranke. Za vlado je glasovalo 524 poslancev, proti pa 79. — Konservativci so absolutni vladarji, v novem parlamentu pa ne bodo.

Ljubljana

Koncert okoliških »Svobode« v Ljubljani

V soboto, 16. t. m. ob 20. uri bo na III. (30.) delavskem prosvetnem večeru »Svobode« in »Zarje«

velik koncertni večer pevskih zborov

»Svobode« iz Dobruni, Zaloga in mešanega zbora Ljubljane, septeta natakarijev in zbora delavskega pevskega društva »Cankar«. — skupno nad 90 pevcev. Pevovodja Kristo Perko. Ob 21. uri dalje bo koncert prena-

Ljubljanska Zvezda in še kaj. Ljubljanska »Zvezda« s svojim kostanjevim drevedom sredi mesta je bila v prejšnji dobi znamenitost. Zbirali so se v njej počitka željni Ljubljanci, varuhinje z otroki, zlasti pa vpokojenci. Danes je »Zvezda« star drevored in moderni olupševalci pravijo, da je treba tudi »Zvezdo« modernizirati, ker se itak nahajajo pod Tivolijem lepi drevoredi in parki, kar je v neposredni bližini mesta. Stare kostanje podirajo ter bodo na njih mestu napravili »park« s cvetličnimi gredicami in nasadili pritlikava drevesa, ki bodo primernejša kakor pa veliki opuljeni

sala ljubljanska radiopostaja. In to pesmi, ki jih bodo peli zbori skupno, in sicer: »Delavski pozdrav«, »Vzbujenje duhov«, himno Prijatelja Prirode »Pozdrav prirodi«, »Delu čast« in »Slava delavstvu«. S tem bo vsem svobodašem in drugemu delavstvu podana možnost, da se udeležijo delavskega prosvetnega večera in velikega koncerta delavskih pevskih zborov »Svobode« v Ljubljani. Ta večer bomo vsi, četudi v raznih krajih, vendar skupaj kakor eden. Družnost!

kostanji delovali na okolico in kot počivališče v ranih jutranjih ali večernih urah. Regulirali bodo tudi Ljubljano od »čevljarskega mostu« do izliva Gradaščice — V Mostah so ustanovili novo župnijo ter bodo gradili veliko novo cerkev, ki bo komaj deset minut od šentpeterske. Istotako bodo gradili na Kodeljevem veliko novo cerkev. Tako pravijo tudi razni kandidati, da bo treba tudi na Barju še ene cerkve. Lepa Ljubljana bo imela v kratkem petnajst velikih cerkva in štiri majhne brez številnih javnih in domačih kapelic.

Maribor

Občni zbor Krajevnega medstrokovnega odbora

V torek, dne 12. t. m. se je vršil v dvorani Delavske zbornice občni zbor »Krajevnega medstrokovnega odbora« v Mariboru. Na obnem zboru so bili zastopani vsi odbori posameznih svobodnih strokovnih organizacij, ki so priključene Strokovni komisiji.

Poročilo o delovanju KMO v minulemu letu je podal predsednik s. Jelen, ki je v daljšem govoru orisal delovanje KMO na organizacijskem in vzgojnem polju. Govoril je o izrabljanju delavstva in bednem položaju brezposelnih itd. KMO je v preteklem letu polagal posebno pažnjo notranji izgraditvi svobodnih strokovnih organizacij, uvedbi urejenih razmer v posameznih obratih, kakor tudi izvajanju socialne zakonodaje in se intenzivno bavil z vsemi za delavstvo aktualnimi vprašanji.

Tajniško poročilo je podal nato s. Vidovič, iz katerega je bilo razvidno, da je KMO dal mnogo pobude na organizacijskem polju, kar najbolje pričajo številni sestanki, shodi, seje itd., na katerih se je razpravljalo o delavskem položaju. KMO je podpiral tudi stremiljenje delavskih kulturnih organizacij, zavedajoč se, da je za napredek neobhodno potrebna izobrazba.

O socialnih funkcijah občin je predaval minulo sredo v okviru »Svobode« s. Grčar. Predavatelj je nazorno orisal razvoj občine kot socialne zajednice v preteklosti, v dobi revolucije in socialne funkcije sodobne občine ter žel za svoja izvajanja dolgotrajno odobravanje.

Prihodnje predavanje »Svobode« se bo vršilo v sredo, 20. t. m. Predaval bo s. prof. Teplý o Aškercu.

Pevski odsek »Svobode« sklicuje za soboto, dne 16. t. m. ob 20. uri svoj redni letni občni zbor, ki se bo vršil v društvenih lokalih v Delavski zbornici.

Sledilo je blagajniško poročilo, ki ga je podal s. Karner, za kontrolo pa je poročal s. Smasek, ki je predlagal tudi razrešnico staremu odboru, ki je bila soglasno sprejeta. Vsa poročila so bila z odobravanjem sprejeta na znanje.

Po kratki in stvarni debati je občni zbor prešel k 2. točki dnevnega reda: volitev novega odbora.

V novi odbor so bili izvoljeni naslednji sodruzi in sodružice: za SPNJ s. Petejan, ker je s. Jelen vsled preobloženosti z drugimi funkcijami na lastno željo odložil to mesto, za SDSZJ s. Karner, s. Dvoršak in s. Katarina Rodošek, za lesne delavce s. Dajčar, za brivce s. Messner, za SMRJ s. Angleitner, za oblačilne delavce s. Babič in s. Košta, živilci bodo svojega zastopnika predlagali naknadno, ostali odbor pa tvorijo s. Bibič, Smasek, Glaser, Robar, Vodelšek in Ternovšek. Novi odbor se bo konstituiral na prvi seji. Pri zadnji točki dnevnega reda je govoril še s. prof. Teplý o predstoječem zletu »Svobode« v Celje, kakor je s. Jelen še kratko orisal smernice bodočega dela. Na predlog s. Petejana je bil sprejet tudi oster protest proti kršitvi nočnega in nedeljskega počitka, kakor je predsednik zaključil lepo uspešni občni zbor.

Občni zbor pevskega odseka pekovskih pomočnikov, ki se je vršil minulo nedeljo, je prav lepo uspel. V novi odbor so bili izvoljeni po večini dosedanjih odborniki s. Bratušo na čelu. Pevski zbor zaznamuje pod vodstvom pevovodje g. Cibica lep napredek.

Prostovoljno v smrt. V noči od srede na četrtek je prostovoljno končala svoje mlado življenje 22letna Marija Ribezlova, služkinja ovdetnika g. dr. Macarola v Mariboru. Svoječasno ji je bila baže sicer služba odpovedana, kasneje pa odpoved zopet preklicana, zato domnevali, da je mladenko poglala v prostovoljno smrt nesrečna ljubezen.

Celje

S. Topalovič prispe v Celje dne 19. t. m. z vlakom ob pol 15. uri. Zaupniki naj se zberejo na kolodvoru k sprejemu.

Volilna situacija v našem srezu je sodišče po dopisih, ki jih dobiva naša volilna pisarna, prav odlična. Delavci, kmetje, obrtniki, trgovci, vsi se oglašajo in odobravajo naš nastop. Moreče ozračje, ki je v preteklosti dušilo vse delovne stanovce, se mora v tej akciji temeljito razčistiti. Človek mora postati zopet človek! Kadar priborimo človeku človeško dostojanstvo in razženemo tiste sile, ki so hotele napraviti iz nas topo živino, potem bo razprava o tem, kako naj se uredi svet, da za vse prostora pod solncem, zelo lahka. Vseh dobrin je v izobilju na svetu. Vsak dan čitamo, kako nekje zažigajo pšenico, kavo in bombaž, kako nekje zakopavajo v zemljo meso, mesto gnoja, od preobilice živine. Tehnični napredek je stroje tako izpopolnil, da so vsa skladišča živinskih potrebščin prenapolnjena. Ena sama tovarna je v stanju vreči na trg v enem dnevu tisoče in stotisoče čevljev, druga tisoče in tisoče oblek, vsega je toliko, da morajo tovarne venomer reducirati število delavcev in venomer reducirati število delovnih dni. Pri vsem tem izobilju pa vidimo na drugi strani množico sestradanih obrazov in raztrganih in bosih ljudi. To je problem, ki ga je treba na svetu urediti, šele potem bodo smeli priti o Božiču angeli miru z napovedjo: Mir ljudem

na zemlji! Toda začeti moramo tam, kjer je korenina vsega zla, začeti moramo s tem, da se izvoljuje načelo, da ima vsak človek pravico do svojega osebnega dostojanstva. Da ima vsak človek pravico misliti, predlagati, dogovarjati se, izdelavati načrte za bodočnost, skratka, da ima pravico biti človek. Kadar mu bomo to pravico izvojevali, da bo upoštevan kot človek, potem je samo še en korak do ureditve njegove človeške eksistence. Ne nizkотно preirvanje in mandatolovstvo, temveč borba za človečanske ideale, naj bo naš volilni pohod!

Slike od zaupniškega tečaja se dobe v pisarni Delavske zbornice pri s. Danici Svetkovi. Slike so jako lepo izpadle in bo imel vsak trajen spomin na prekrizni tečaj, ki ga je obiskoval.

Hrastnik

Veliko javno zborovanje se je vršilo v nedeljo, dne 3. marca ob 3. uri popoldne. Predsednik občine s. Malovrh je poročal o delovanju obč. odbora. Zborovanja so se udeležili delavci, kmetje in obrtniki, tako, da je bila dvorana Konzumnega društva rudarjev do zadnjega kotička polna. Predsednik s. Malovrh je tolmačil prvi proračun občine Hrastnik-Dol, razložil razne postavke in jih utemeljil. Poročal je tudi o gospodih, ki so prvotno za proračun glasovali, naknadno pa so se pritožili na bano-

Kanditature v radovljiškem srezu

V meščanskih listih čitamo, da ima lista g. Jevtiča že čez 7000 kandidatov in jih menda še vedno ni dovolj, kajti v kovnici »Jutra« jih še vedno delajo in kar postavljajo že tudi po srezih. Tako čitamo v »Jutru« z dne 13. marca 1935 na drugi strani v tretjem stolpcu pod »Prve socialistične kandidature v Sloveniji«, da kandidiram na listi s. Topaloviča za radovljiški srez podpisani in Kralj Ignac pa kot namestnik. Ostro zavračam tako nesramno izmišljotino, ker se nam še prav nič ne mudi za postavitev kandidata. Mirno prepustimo, da se kot prvi požurijo kandidati iz edine in vsedržavne stranke JNS in pa Gosarji in Vesenjaki. Delavci, kmetje, obrtniki in intelektualci ter sploh vsi, ki se borimo za kruh, enakost in svobodo, bomo postavili kandidate, ki ne bodo samo obljubljali, potem pa kadar jih bodo volilci potrebovali, se jim izmikali in zahtevali, da jim sporoče želje pismeno. Postavili bomo može, ki so izšli iz nas samih,

kateri razumejo naše težnje in ki bodo delali res to, kar jim bodo volilci naročili, ne pa kar jim bo naročil velekapital in JNS.

Poročajte rajši, da ste na srezki konferenci, katera se je vršila v tovarniški kazini, dne 3. marca t. l., stavili g. Ažmanu tridnevni ultimatum, da skliče ponovno konferenco, da postavite namestnika g. Mohorjču.

Ta konferenca pa se je vršila, ne po preteku tridnevnega ultimata, pač pa po 7 dneh, t. j. 11. t. m., na kateri se je pojavilo kar več garnitur kandidatov, tako: Mohorič, Lavtičarji, Jani, Ažmani in še drugi župani in kdo ve, kateri še. Pustite pa nam, da bomo delali po svoje. Boste vestni napram svojim volilcem, imejte urne noge za agitacijo, ker nimate avtomobilov in urite se v obljubah, kupčevanju in varanju, da boste imeli kaj glasov dne 5. maja.

Čelesnik Ivan, s. r.

Kranj

Aktualno predavanje. V nedeljo, dne 17. marca s pričetkom ob 9. uri bo v društveni dvorani restavracije »Semen« predaval s. A. Cerknjenik iz Ljubljane o temi »Kaj je stanovska država«. Delavci in delavke, udeležite se predavanja polnoštevno, da spoznate bistvo stanovske države, katera ne nudi delavstvu nobenih pravic, ampak je le nove vrste opora kapitalizmu, za katero se pri nas navdušujejo razne fašistične struje. Predavanje je aktualno tudi za nameščence in intelektualce, kakor tudi za vse one, ki bistvo stanovske države zagovarjajo, ne poznajo pa njenih osnovnih in praktičnih načel. Zleteti bi bilo, da bi bila udeležba čim večja.

Dramatična predstava. Delavska kulturna zveza »Svoboda« bo vprizorila v nedeljo, dne 17. marca ob 20. uri v društveni dvorani dramo »Dana Petrovičeva«. Dramo je spisal Roda-Roda, poslovenil pa A. Danilo. Vsebinska je zelo lepa in napeta, zato ne bo nobenemu žal, kdor bo prišel na igro.

Sestanek za delavstvo tovarne »Semperit« sklicuje SDSJZ v torek (na Jožefovo), dne 19. marca ob 16. uri v društveni dvorani. Sestanek je važen, ker se gre za gotove točke kolektivne pogodbe, zato je v interesu vseh, da pridemo korporativno!

Jesenice

Agitacijski mesec za delavsko združništvo na Jesenicah. Mesec februar smo porabili kot agitacijski mesec za razširjenje združne ideje med našim delavstvom. Mnogo je sodrugov in sodružic med nami, ki pravijo, da so našli in da se bore proti kapitalizmu, vendar ne znajo poti k lastni zadrugi in ne vedo ceniti njenega pomena za delavstvo. Zaradi tega so šli delavski zaupniki med ljudi in jim pokazali pomen njih gospodarske zadruge. Zadruga je izdala primerne letake, kjer je obrazložila pomen združništva sploh in naše zadruge še posebej; v vseh krajih, kjer obstoje zadruga oddajališča, so se vršila združna zborovanja, na katerih smo slišali mnogo zdravih misli in dobre volje; na vseh strokovnih sestankih se je poročalo o pomenu zadruge, in kakor je videti, bo uspeh lep. Mnogim so se odprle oči in so spoznali, kje je njih mesto in marsikdo je že prišel v zadrugo ter se v njej zdaj že aktivno udeležuje. Samo, če bodo delavci spoznali pomen lastne zadruge in jo vsestransko podpirali pri njenem delu, bo imelo delavsko gibanje v celoti na Jesenicah zdravo in močno hrbenico, na katero se bo lahko vsikdar oprlo. Zaradi tega kličemo tudi mi vsem, ki še niso slišali klica zadrugarjev: V zadrugi je Vaše mesto! Pristopite k Splošni gospodarski in konzumni zadrugi za Gorenjsko in krijte pri njej vse potrebščine!

Kino Radio predvaja v nedeljo, ponedeljek in torek, dne 17. do 19. t. m. ob 8. uri zvečer (v nedeljo tudi ob 3. uri pop., na torek, Jožefovo, pa ob 3. in 5. uri pop.) veleilim »Tarzan, gospodar pragozda« z Johnijem Weissmüllerjem v gl. vlogi. Dodatek najnovejši žurnal in barvana Happy. Sledi »Fra Diavolo«.

Tržič

Gospodje, kar vaše združništvo pogledite! V št. 10 »Gorenica« z dne 9. marca t. l. nas neznan dopisnik napada, da nimamo reda v naši hiši itd. in nam hoče podtikati krivdo radi likvidacije Konzumnega društva za Slovenijo v Ljubljani. Svetujemo dopisniku navedenega članka, naj poprej pred lastnim pragom pometa, potem naj gre drugam. Na uho vam lahko povejmo, da ne mi in ne naši predniki nišmo ničesar napravili, vemo pa, da so vaši predniki upropastili vašo konzumno zadrugo v Tržiču. Vi tudi dobro veste, da nismo mi odgovorni za hranilne vloge pri Konzumnem društvu za Slovenijo v Ljubljani, ali vaša zlobnost vam ne da miru in ne morete živeti, če farizejsko ne zavijate oči in ne podtikujete stvari, o katerih ste sami prepričani, da niso resnične. Vi tudi dobro veste o prodaji Zdruznega doma in

Trbovlje

Zaupniški tečaj

V sredo, dne 6. marca t. l. se je tudi v Trbovljah pričel zaupniški tečaj po istem redu kakor se je že vršil v drugih večjih delavskih centrih: v Hudi jami, Zabukovci, Hrastniku, Kočevju in v Celju. Tudi v Trbovljah je zanimanje za tečaj veliko, saj poseča tečaj že sedaj čez 250 obiskovalcev. To število se dnevno veča, ker se priključajo vedno novi posetniki.

V petek, 15. marca se je pričelo s praktičnimi navodili za pisanje prošnje, vlog in drugih pisemskih formularjev, za kar vlada že sedaj veliko zanimanje. V to svrhu so se tudi razdelili med tečajnike zvezki in svinčniki brezplačno. Tečaj, ki je vzorno organiziran in temeljito pripravljen, vodi predavatelj načelnik II. skupine Franc Pliberšek sam, ki s svojim bogatim praktičnim izkustvom nudi obiskovalcem obilo teoretičnega in praktičnega znanja. V okviru tečaja se je dne 10. t. m. vršilo tudi javno predavanje o delavcu in stroju, ki je bilo vzlic velikemu številu sestankov, ki so se tega dne vršili v Trbovljah, jako dobro obiskano. Tudi na tem predavanju je s. Pliberšek kot predavatelj nazorno naslikal razvoj telnike in h koncu reasumiral, da bo stroj odrešil delavstvo in človeštvo, kadar bo služil vsem, ne pa samo posameznikom. Tudi v nedeljo, dne 17. t. m. se bo vršilo poljudno predavanje o »Razvoju in bodočnosti zemlje«, na katero vabimo vse prijatelje osnovnega znanja o stvarstvu.

Ob zaključku tečaja, dne 24. marca ob 9. uri dopolnil pa bo predaval s. dr. Reisman o zakoniti zaščiti delavstva. — Vsa predavanja in tečaji se vršijo v zakurjeni dvorani Delavskega doma.

Dramski odsek Trboveljske »Svobode« bo priredil v soboto, dne 16. marca 1935 ob 8. uri zvečer in v nedeljo, dne 17. marca 1935 ob 4. uri popoldan gledališko predstavo opereto v 3 dejanjih »Čevljar baron«. Vse pevske točke spremlja del. godba. Vstopnice se dobijo v trgovini Del. doma. K obilni udeležbi vladno vabi Odbor.

da je vaša skupina 70.000 Din več ponujala kakor pa je bil prodan današnjemu lastniku, in zakaj se ga ni vam prodalo. Ne vemo, kako bi rekli takemu poročanju. Ni se čuditi, če je naš delavec tako na slabem, ko pa imamo delavske skupine, ki so si nadele priimek ena krščanski, druga zopet narodni, obe pa sta zastrupljeni s sovraštvom do svojega sotrpina. Nobena izmed teh skupin se pa še ni vprašala, zakaj se delavstvo med seboj pobija, namesto, da bi se podpiralo, kakor se podpirajo kapitalisti, kateri delavske množice izkoriščajo do skrajnosti, ker kapitalisti ne poznajo vere in narodnosti, ampak poznajo samo lastni interes. Kar se pa tiče naše gospodarske sposobnosti, vam bomo ob desetletnici obstoja naše zadruga dokazali, da smo pošteni in zmožni gospodarji. Sodeč vas po vašem delu, niste vi gospodje iti najmanj krščanski. Vaš edini namen je, svojega bližnjega oblatiti, mu škodovati, ga ponižati in če mogoče tudi uničiti. Ljudi s takim namenom se mora vsak pošten človek izogibati kakor okuženega kadavra, katerega se vrane ne marajo. Toliko vam, ki oznanjate ljubezen, se late pa sovraštvu. — V ostalem pa gospodje, pečate se z vašim zadrugištvom! Potem vam bo prešlo veselje vtikati se v tuje zadeve. Opazovalec.

Slov. Javornik

Podružnica »Svobode« na Slov. Javorniku ponovi Etbin Kristanovo socialno igro »Zvestoba« v nedeljo, dne 17. t. m. ob 8. uri zvečer v dvorani pri Konjiču. Na Javorniku je to prva predstava te igre. Vstopnina Din 5.—. Priporočamo vsem sodrugom, ki igre še niso videli, da si jo ogledajo. Ne bo jim žal.

Šoštanj

Vsem delavskim organizacijam in njihovim članom naznanjamo, da so naročene na naš list »Delavsko politiko« sledeče tvrdke, ki jih tudi toplo priporočamo: Orel Rozi, Šumer Iv., Ropan Josip, Berložnik Josip, krojač in gostilničar, Virbnik Franc, krojač, Straus Stane, frizer, trgovina Kores. Kupujejo jo pa vsako soboto sledeče tvrdke: Teran točilnica, Zadrugi dom, Kristina Praprotnik. Toliko v vednost vsem delavcem. Tam, kjer ni našega lista, pač tudi ne marajo našega denarja. Objavili pa bomo vedno sproti vse tvrdke, naročnice našega lista. — Poverjeniški odbor.

Ugotavljamo, da je težko bolni B. A. že dobil izplačano hraninarino od OUZD v Ljubljani in so se mu datjave podaljšale na 52 tednov.

»Sodobna kultura« je bila predmet zadnjega predavanja, ki ga je obdržal g. Mencej, učitelj osnovne šole v Šoštanju. Predavatelj je razložil prazgodovino človeštva in razvoj kulture do danes. Samo

žal, da je predavanje bilo premalo obiskano od strani delavstva. To bo treba drugič popraviti! Sodrugi in sodružice, posečajte take kulturne večere, ker takšna predavanja so v dobrobit delavskega razreda. Dolej smo itak morali omejiti predavanja na najmanjšo mero, ker je predavatelj moral priti vedno od zunaj. Sedaj pa se je našel intelektualce, ki je pripravljen svoj izobrazbo deliti tudi z delavstvom, zato moramo skrbeti, da se bomo predavanja v velikem številu udeleževali. Ze danes opozarjamo na **prosvetni večer dne 17. marca** v Zadrugi domu. Predaval bo zopet g. Mencej. Svoboda pa bo podala Hlapca Jerneja. Cankar bo zapel Delavski pozdrav in »Dani se«. Tamburaši bodo pa tudi dodali nekaj novih komadov. — Delavstvo, zavedaj se svojega položaja in pridi polnoštevilno, ker le na ta način bo možno, da premagamo vse tiste sile, katere so proti nam!

Konzumno društvo za Šoštanj in okolico je sklenilo na občenem zboru dne 3. marca t. l. likvidacijo. Za likvidatorje so določeni: Premužič Stefan, Jelič Franc in Hudočnik Jože. Vzrok temu je, da so člani premalo podpirali svojo zadrugo z nakupovanjem. Tudi je vedlo do tega dejstva, da je Kodes zadnje čase izterjeval stare deleže, vsled česar so ljudje, ki ne ločijo zadrug od zadruga, postali nezaupljivi in so izostali. Nekaterim članom tudi odbor ni bil všeč. Seveda so imeli člani možnost, da si sami izvolijo svoj odbor, pa bi bilo v redu. Ali tu se je zopet pokazala nezavednost, rajše kot da zadrugo uredi kot hočejo, jo zapustijo. Ukinitve Konzuma bo skoro pokazala kvartne posledice in ne vemo, če se ne bodo najbolj lahkomišelniki radi svojega stališča do zadruga kesali. Ni izključeno, da bo tedaj Konzum zopet vstal.

Ptuj

»Petovica«. O tej tovarni v predali »Delavske Politike« še mnogo premalo čitamo. Kdor si hoče o razmerah, ki v njej vladajo, napraviti pravo sliko, mora govoriti s tam zaposlenimi delavci, pa si bo na jasnem. Delavstvo je deležno brezplačnih dopustov v neomejenem obsegu. Šele nedavno se je vrnilo s štirimesečnega dopusta, pri nastopu službe pa ga je čakalo novo presenečenje — 10 odstotna redukcija že itak mizernega zaslужka! Gotovo se bralci še spominjajo boja, ki ga je vodilo v »Petovici« zaposleno delavstvo lanske leto proti poizkusom podjetja, ki je hotelo uvesti skrajšan delavnik z za 20 odstotkov znižano tarifo, kar bi pomenilo približno 7 odstotno prihranitev dnevnega zaslужka. Da bi se delavstvo, ki je bilo radi tega skrajno razburjeno potolažilo, so gospodje rekli, da bo treba dvigniti produkcijo, pa bo vsak zaslужil toliko kot poprej. Ta recept bi priporočali predvsem merodajnim gospodom, da ga pri sebi preizkusijo. — Delavstvo ne more več popuščati od svojega zaslужka.

L. 1931. je izgubilo 12 odstotkov, l. 1932. 10 odstotkov mezd, neupoštevajoč »regulacije« akordnih postavk v korist podjetja. Kje pa ste, rodoljubi, zakaj imate zakrknjena vaša nacionalna srca, da vsega tega ne vidite? Pa se še čudite, zakaj naše delavstvo umira na tuberkulozi! Delavstvo je tembolj razočarano, ker ve, da stoji izza preteklega leta na čelu podjetja tuzemci, pa je pričakovalo, da se bo položaj izboljšal. Zgodilo se je pa obratno. Za časa brezplačnega dopusta je podjetje vpeljalo nov način zaposlitve delavstva. Delavec je postal dninar. Kdor je bil klican jutraj na delo, je prejel zvečer svoje pare in s tem je bilo službeno razmerje razvezano. — Zelo izkazalo se je podjetje tudi s tem, da je po vzpostavitvi obrata pustilo predsednika obratnih zaupnikov, očeta treh neprekrbljenih otrok, na cesti. Pa ne morda, da bi ne bilo zanj zaposlitve? Saj je bil med tem recimo sprejet nek samec, ki je bil doslej zaposlen v drugi tovarni iste stroke. Delavstvo računa za trdno, da se bodo merodajni faktorji pobrigali za zaščito delavskega zaupnika. Delavec.

Črna

»Pred poroko« je naslov tridejanski smejalni burki, katero uprizori naša agilna delavska kulturna organizacija »Svoboda« danes, v soboto ob 8. uri zvečer in jutri, v nedeljo ob 3. uri popoldne, obakrat na društvenem odru v dvorani gostilne Knez v Črni. Med odmori, pred in po igri nastopijo društveni tamburaši. Vsi somišljeniki so vlijudno vabljeni!

Razno

Narodna Strokovna Zveza delavska gotovo ni. — Niti po še manj po dejanjih. Imela je neko posvetovanje, kjer ni prav nič razpravljala o delavskih vprašanjih, o bednostnem fondu itd., ampak je samo sklenila, da bi bilo za njo prav dobro, če bi tudi njeni kandidati prišli na kako »sigurno« mesto. Jeseniška podružnica NSZ je konkretno predlagala na tako mesto — znanega predstavnika zbornice za industrijo in trgovino g. Mohoriča! To je zanje kaj naravno, saj so se še pri volitvah v Delavsko zbornico obračali kar na — podjetnike!

Centrala za premog. Te dni so sklicali v Beograd konferenco zastopnikov premogovnikov, da se posvetujejo o ustanovitvi centrale za premog. Če ima centrala namen služiti konzumentom, bo dobrodošla, če pa hoče biti samo kartel, tedaj je treba o tej centrali še razpravljati javno in jo staviti pod javno državno kontrolo.

Monarhizem v Grčiji. V Grčiji obstoja močno monarhistično gibanje, ki ga je zadnja borba med Venizelosom in Kondiliosom poživila. Del zahteva povrnitev prejšnjega kralja Jurija na prestol. Monarhistični veletrogovci pa zahtevajo angleškega princa vojvodo kentskega, ki je nedavno poročil grško princezino. Vrši se propaganda po vsej deželi in je nevarnost, da pride do novih nemirov, ker se nahajajo tudi med častniki monarhisti in republikanci.

SPORTNA RUBRIKA

SK Svoboda, Maribor. V nedeljo, dne 17. t. m. gostuje I. in II. moštvo v Čelju ter igra z bratskim SK Olimpom prijateljski tekmi. Igralci se odpeljejo v Celje v nedeljo ob pol 9. uri z avtobusom izpred šola »Svobode«. Simpatizerji in izletniki vabljeni. Cena vožnji Din 20.— tja in nazaj. Prijave se sprejemajo v tajništvo.

Primorje liga z Trbovlje reprezentanco 12 : 0 (5 : 0). Primorje: Starec—Jug, Bertonec I.—Zemljak, Kukanja, Boncelj—Janežič, Doležal, Makovec, Bertonec II., Hasl, Trbovlje: Guzei, Dobrna, Goschler, Hrastnik, Vodopivec, Dobrna, Vozelj (Rudar), Očepek (Hr.), Podkoritnik (D.), Jordan (A.), Hass (D.), Drolc (Hr.), Pintar (D.), Rupelj (T.). Igralo se je v Ljubljani revanžno nogotekmo z ligo Primorje. Poznalo se je, da Trboveljčani niso imeli treninga, da bi lahko nastopili kakor je treba. Sicer tudi to ni bila trboveljska reprezentanca; boljši igralci niso prišli v pošteve, ker v Trbovljah je vsak klub hotel svoje igralce dati v reprezentanco, ne glede na to, ali so zmožni ali ne. Zagorje sploh ni prišlo v pošteve in vendar ima zmožne igralce za take tekme. Vsi klubi v Trbovljah so zahtevali, da mora biti vratar iz Trbovljev, navsezadnje je bil rezervni vratar SK Dobrne. SK Hrastnik ima gotovo mnogo boljšega vratarja, ki bi ne bil spustil vseh 12 strelav v mrežo. Posledica je slab rezultat. E. P.

Trajno kodranje po najnižji ceni!

V brivskem salonu **FRANJO MAUSER** v Okrožnem uradu v Ljubljani so cene za trajno kodranje globoko znižane. Najvišja cena je Din 60.—. Zato vsi v brivski salon v Okrožnem uradu, Miklošičeva c. 20, kjer se izvršujejo vsa frizerska in brivska dela po najnižji ceni

KUPUJTE

V SVOJI ZADRUGI

»DELAVSKI DOM«

MARIBOR, FRANKOPANOVA 1

Hranilno in posojilno društvo delavcev v Mariboru r. z. o. z. / Frankopanova ul. 37, v lastni hiši

Poštni čekovni račun 13.143, podr. Ljubljana / Telefon 2635

Vabilo k 63-letnemu občnemu zboru

ki se vrši v nedeljo, dne **17. marca 1935** ob 8. uri dopoldne v Gambrinovi dvorani

DNEVNI RED:

1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora
2. Predložitev računskega zaključka za leto 1934
3. Poročilo nadzorstva in odobritev rač. zaključka
4. Volitve
5. Določitev najvišjega zneska, do katerega se dajejo posojila in sprejemajo hranilne vloge
6. Razno

Peter Brauchardt
predsednik

V slučaju nesklepčnosti ob napovedani uri se vrši občni zbor eno uro pozneje, to je ob 9. uri, pri vsakem številu navzočih članov

Delamo

da Vas dobro in pošteno oblečemo

Naše cene so:

	Din
Obleke za delavnik	120-160
Volnene obleke	170-390
Fantovske obleke	110-290
Hlače	75-160
Otroške obleke	60-130
Športske kape	10-18
Nepremočljivi hubertusi	320, 260, 160

TIVAR-OBLEKE